

ключовим чинником формування індивідуальної виконавської майстерності та художньо-естетичної культури майбутніх піаністів. Також, орієнтування запитів сучасності на дослідження здобутків національно-ідентичної музичної творчості минулих поколінь допоможе здобувачам освіти відкрити в собі приховані таланти, вдосконалити навички гри та стимулювати до підкорення нових вершин.

Список використаних джерел

1. Масова культура у сучасному художньо-комунікаційному просторі. Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (18-20 квітня 2017 р.), ХНТУ / за ред. Білик А.А. Херсон: ФОП Грінь Д. С., 2017.
2. Музична педагогіка та виконавство. Випуск 5: збірник статей / Упоряд. Серотюк П. Ф.; за заг. ред. проф. Семешка А. А. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2011.
3. Юцевич Ю. Е. Словник музичних термінів. Київ : Музична Україна, 1988. 3-є вид.

Гоман Тетяна,
концертмейстерка Комунального закладу
початкової спеціалізованої освіти
«Мистецька школа №5» (м.°Одеса)

РОЛЬ ПЕДАЛІЗАЦІЇ У РОБОТІ КОНЦЕРТМЕЙСТЕРА СУЧАСНОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ШКОЛИ

***Анотація.** У статті висвітлено значення концертмейстера в освітній діяльності мистецьких шкіл. Розкрита роль педалізації у роботі концертмейстера. Окреслюються питання застосування педалі у різних за характером творах та у роботі з виконавцями на різних інструментах.*

***Ключові слова:** концертмейстер, педаль (ритмічна, пряма, запізнювальна), соліст, музичний інструмент, хор, вокаліст, ансамбль, співпраця.*

Концертмейстер – це музикант, який забезпечує підготовку концертних програм та виступи сольних виконавців-вокалістів та інструменталістів. Він –

майстер концерту. Саме таке значення поняття «концертмейстер» було одним із перших в історії музичного виконавства. І по теперішній час воно залишається актуальним. Концертмейстер-піаніст повинен дуже гарно розуміти, яка якість акомпанування потрібно конкретному даному музиканту, з яким він працює у теперішній момент. Коли концертмейстер працює у великому оркестрі або з камерним ансамблем фахівців, то передбачений один підхвід, а коли він працює з учнями мистецьких шкіл – зовсім інший. Успіх виступу на концерті або на екзамені з солістом-учнем або з вокалістом-учнем залежить і від концертмейстера також.

Термін «концертмейстер» уживається у трьох значеннях: піаніст, що акомпонує вокалістам або інструменталістам на концертах та у процесі підготовки до концертного виступу; керівник групи інструментів у симфонічному оркестрі чи іншому колективі; перший скрипаль оркестру. У контексті нашої теми ми визначаємо концертмейстера як піаніста, що допомагає вокалістам, інструменталістам, артистам балету розучувати партії та акомпанує їм на репетиціях і в концертах.

Видатний французький композитор, органіст і клавесиніст Ф.^оКуперен вважав мистецтво концертмейстера одним із самих потрібних і цікавих в музиці. Він говорив, що зазвичай виконавці надають перевагу сольній грі, проте, на його думку, немає нічого більш цікавого, ніщо краще не допомагає увійти в товариство, ніж професія концертмейстера. Часто цій професії не надають тієї ваги, якої вона заслуговує [1, с.^о29]

Специфіка роботи концертмейстера хореографічних колективів досліджувалась такими вітчизняними науковцями як Л.^оБучок, Н.^оМайор, О.^оНастюк, Л.^оЯрова. Історія становлення концертмейстерського виду діяльності вчителя музики стала предметом наукових пошуків І.^оКаленик, Н.^оРавчеської.

Автор статті має понад 35 років досвіду роботи концертмейстером. За цей час пощастило працювати з музикантами та учнями різних спеціальностей та інструментів, також з солістами-вокалістами і хорами, що дає підстави

стверджувати, що кожен соліст-вокаліст чи інструменталіст потребує особливого акомпанементу і відповідно застосування певної педалізації.

Підкреслимо важливість співпраці концертмейстера з викладачем, з яким можна виявити усі тонкості конкретного твору: характер, темп, динаміку, педалізацію. Твори бувають різного характеру: кантеленні, швидкі, технічні, що обумовлює добір певного акомпанементу, звернення уваги на якість звуку, темпа, педалізації.

До прикладу, у творі Сен-Санса «Лебідь», який виконують віолончелісти та скрипалі, використовується запізнювальна гармонічна педаль. Тут потрібна саме така педаль, щоби показати колорит гармоній, ліричний характер твору.

У Концерті Й.С.Баха а-moll для скрипки, концертмейстер використовує як ритмічну педаль (пряму) так і запізнювальну. Бо у цьому творі треба допомагати учню не тільки дотримуватися темпу концерту, але ж і показувати ліричний характер твору. У роботі з вокалістами-естрадниками над сучасними джазовими «Вокалізами» Володимира та Яни Журби підкреслимо важливу роль ритмічної педалі, бо там часто використовується свінгування.

У роботі з дитячими хорами концертмейстер повинен уміти в деякі моменти підтримати мелодію на фортепіано або роялі. І тут важливо дібрати ту педаль, яка не завадить, наприклад, поступовій мелодії, підтримає ритм та гармонію. І тут дуже важливий професіоналізм концертмейстера, що передбачає обґрунтоване поєднання мелодії з акомпанементом і з вибором педалі.

У залежності від твору концертмейстер може використовувати напівпедаль, вібруючу педаль. Для приглушення звуку можна звернути увагу на застосування лівої педалі, до прикладу, у творі для віолончелі «Експромт» А.Арутюняна, де в партії віолончелі динамічний нюанс *pp* (піаніссімо). У цей час у партії фортепіано – акордова фактура зі стрибками через усю клавіатуру, яку зіграти тихо без лівої педалі просто неможливо.

Отже, робота концертмейстера є важливою у долученні учнів до музичного мистецтва. Вона потребує відповідного рівня володіння фортепіано,

зокрема сформованої навички застосування правильної, відповідної до характеру твору педалі. Вона прикрашає музичний твір, ритмічно його організовує, допомагає передати музичний образ, підтримати соліста-вокаліста і соліста-інструменталіста.

Список використаних джерел

1. Алексеев°А. З історії фортепіанної педагогіки / Хрестоматія. К. : Музична Україна, 1974. 166°с.
2. Боровицька°О., Ключова°С. Методичні аспекти формування навичок в роботі концертмейстера-піаніста // *Науковий часопис педагогічного університету ім.°М.°П.°Драгоманова*. Серія 5. Київ Вид-во НПУ імені М.°П.°Драгоманова, 2018.

Горбуля Людмила, Павленко Ірина,
викладачі Кобеляцької ДМШ
Кобеляцької міської ради (м. Кобеляки)

МОГУТНЄ КОРІННЯ РОДИНИ РЕВУЦЬКИХ

«В колиску дар пісень
Тобі поклала доля,
У серце налила добра і чистоти,
І дорогі скарби несеш обачно ти,
Як чашу, як свічу у радісне роздолля...»
М. Рильський

Анотація. У статті представлено родовід родини Ревуцьких, розкрито коріння шляхетного роду видатного композитора Л. Ревуцького, висвітлено сімейні традиції, особливості виховання, зв'язки з рідним селом, вподобання та захоплення українського митця.

Ключові слова: родина, козацький шляхетний рід, родовід, композитор, музично-педагогічна діяльність.

Постановка проблеми. У 2024-му році митці України відзначили славу ювілейну дату – 135 років від дня народження видатної людини – композитора ХХ століття, педагога, вченого і музично-громадського діяча Левка